

RAPORT WSTĘPNY O WYPADKU LOTNICZYM

(Zawiera jedynie wstępną informację o zdarzeniu lotniczym, przekazywaną nie później niż 30 dni od dnia otrzymania informacji o zdarzeniu; przesyłany Prezesowi ULC fax - (22)520 73 54)

W – OKREŚLENIE ZDARZENIA

INFORMACJA O ZDARZENIU

Nr akt sprawy

|4|3|6|/|2|0|1|9| | | | | | | | | |

MIEJSCE ZDARZENIA

Państwo / rejon zdarzenia

Polska

Miejscowość, X – w pobliżu / współrzędne geograficzne (w stopniach i minutach)

Warszawa lotnisko Chopina (EPWA)

CZAS ZDARZENIA

Data zdarzenia

|2|0|1|9|
Rok

|0|2|
Miesiąc

|1|5|
Dzień

Czas lokalny zdarzenia

|0|1|
Godz.

|0|7|
Min.

STATEK POWIETRZNY

Producent SP

Boeing Commercial Airplanes

Typ SP

Boeing 777-258

Znaki rejestracyjne SP

|4|X|-|E|C|C| | | | | | | | | |

Państwo rejestracji SP

Izrael

Nazwa użytkownika SP

EL-AL Israel Airlines

II – PRZEBIEG LOTU

LOTNICTWO KOMUNIKACYJNE

Rodzaj lotu

1. ☒ pasażerski	2. ☐ cargo	3. ☐ pasaż./cargo
4. ☐ przebazowanie	5. ☐ szkolny / kontrolny	6. ☐ inny
7. ☐ niezany		

S lot regularny   N lot nieregularny   Z niezany

D lot krajowy   I lot międzynarodowy   Z niezany

IV – USZKODZENIA

Uszkodzenia statku powietrznego

zniszczony   S poważnie uszkodzony   M nieznacznie uszkodzony   N nie było   Z nie ustalono

V – INFORMACJA METEOROLOGICZNA

Ogólna sytuacja meteorologiczna

1 VMC

2 IMC

Z nie ustalono

Warunki oświetlenia

1 świt

2 oświetlenie dzienne

3 zmierzch

4 noc księżycowa

5 noc ciemna

Z nie ustalono

KOLEJNOŚĆ WYSTĘPOWANIA WYDARZEŃ

WYDARZENIA:

1. Przybycie załogi do samolotu celem wykonania zaplanowanego lotu;
2. Ustalenia kapitana samolotu z koordynatorem operacji, iż silniki zostaną uruchomione w trakcie operacji wypychania/podciągania samolotu;
3. Ustalenia trasy wypychania i podciągania samolotu pomiędzy koordynatorem operacji, operatorem ciągnika holowniczego i wojskowym koordynatorem ruchu naziemnego;
4. Zwolnienie hamulców samolotu i rozpoczęcie wypychania po prostej, uruchomienie prawego silnika samolotu;
5. Zatrzymanie wypychania, rozpoczęcie podciągania, zakończenie procesu uruchamiania prawego silnika;
6. Podciąganie samolotu po łuku o małym promieniu w prawo, rozpoczęcie procesu uruchamiania lewego silnika podczas zakrętu;
7. Ścięcie lewego (zewnątrznego) sworznia dyszla holowniczego, zakończenie procesu uruchamiania lewego silnika;
8. Wzrost prędkości zespołu samolot-ciągnik holowniczy, pchanie ciągnika przez samolot na skutek ciągu silników;
9. Początek zakrętu holownika w prawo w kierunku drogi kołowania RWYZ3, „złożenie się” dyszla holowniczego, ścięcie prawego (wewnętrzznego) sworznia oraz sworznia środkowego;
10. Najeżdżenie samolotu na ciągnik holowniczy - uszkodzenie samolotu, ciągnika i nawierzchni płyty lotniska;
11. Przerwanie operacji.

ETAP LOTU:

Przygotowanie do odlotu

Wypychanie

Podciąganie

OPIS ZDARZENIA

Na dzień 14 lutego 2019 r. na godzinę 23:00 LMT zaplanowano lot nr LY234 samolotu Boeing 777-258 o znakach rejestracyjnych 4X-ECC na trasie EPWA-LLBG. Lot miał status lotu HEAD a całość operacji odbywała się na wojskowej płycie lotniska EPWA.

Załoga przybyła na stanowisko postojowe w zaplanowanym czasie aby wykonać standardowe procedury w ramach przygotowania samolotu do lotu. Kapitan samolotu przed wejściem na pokład ustalił z koordynatorem operacji, że w trakcie wypychania/podciągania zostaną uruchomione oba silniki samolotu. Pasażerowie lotu przybyli z opóźnieniem i o godzinie 23:55 LMT zaczęli zajmować miejsca w samolocie.

Przed rozpoczęciem operacji wypychania samolotu, koordynator operacji, operator ciągnika holowniczego i wojskowy koordynator ruchu naziemnego ustalili, iż samolot zostanie wypchnięty, a następnie podciągnięty po łuku w prawo i ustawiony przodem do wjazdu w drogę kołowania TWYZ3.

Wypychanie samolotu rozpoczęło się zgodnie z planem. Po przejechaniu kilkudziesięciu metrów (w trakcie wypychania), załoga rozpoczęła uruchamianie prawego silnika samolotu.

Po zakończeniu wypychania i zatrzymaniu zestawu ciągnik-samolot, operator ciągnika holowniczego rozpoczął podciąganie samolotu z prędkością 1 kt.

W początkowej fazie podciągania (przed zakrętem w prawo) proces rozruchu prawego silnika został zakończony, a jego obroty osiągnęły wartości N1=18,5%, N2=45,2%, N3=59,9%. Dalsze podciąganie odbywało się po łuku o małym promieniu z zakrętem o 96 stopni w prawo.

W momencie gdy holownik wykonał zakręt w prawo, a samolot nadal poruszał się po prostej, załoga samolotu rozpoczęła rozruch lewego silnika. Około 2-3 sekundy później nastąpiło ścięcie lewego (zewnętrznego w stosunku do kierunku zakrętu) sworznia dyszla holowniczego. W momencie zakończenia zakrętu obroty lewego silnika osiągnęły wartości: N1=18,5%, N2=46,9%, N3=60,1%. 8 sekund później zespół samolot-ciągnik przyspieszył do 2 kt, a po kolejnych 2s zwolnił do początkowej prędkości podciągania 1 kt. Chwilę później kierowca holownika rozpoczął zakręt w prawo, jednak samolot nadal poruszał się po prostej, przyspieszając do 3 kt. W tym momencie nastąpiło złożenie się dyszla oraz ścięcie jego prawego i środkowego sworznia w wyniku czego, separacja samolotu od ciągnika nie była już możliwa i doszło do ich kolizji. W tym momencie operacja wypychania/podciągania została przerwana

Podczas operacji podciągania kabina operatora ciągnika holowniczego była uniesiona, na wysokość, która nie zapewniała przeswitu pomiędzy kabiną a spodnią przednią częścią kadłuba samolotu, w wyniku czego doszło do uszkodzenia jego poszycia.

Do holowania użyto odpowiedniego ciągnika, uniwersalnego dyszla holowniczego oraz zastosowano właściwe sworznie ścinane w dyszlu, ustawienie sworzni było jednak niezgodne z wymaganiami wskazanymi w instrukcji użytkownika dyszla holowniczego w odniesieniu do typu samolotu.

W wyniku zdarzenia samolot został uszkodzony w stopniu uniemożliwiającym wykonanie lotu i wymagającym naprawy. Ponadto uszkodzeniu uległy: dyszel holowniczy, ciągnik holowniczy oraz nawierzchnia płyty postojowej.

ZALECENIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA

Nie sformułowano na aktualnym etapie badania

PRZEWODNICZĄCY
Państwowej Komisji
Badania Wypadków Lotniczych

płk dypl. pil. inż. Andrzej Lewandowski

PIECZĄTKA I PODPIS KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM BADAWCZYM

